

Zespół Placówek Oświatowych
im. Batalionów Chłopskich w Terpentynie
Terpentyna 182, 23-251 Dzierzkowice, tel. + 48 81 8221002,
fax + 48 81 8221002 w. 105, e-mail: zpo.sekr.terpentyna@wp.pl

---

PROGRAM

PRACY ŚWIETLICY SZKOLNEJ

w

Zespole Placówek Oświatowych
im. Batalionów Chłopskich w Terpentynie

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.
2. Cele działań świetlicy szkolnej w zakresie opieki i wychowania.
3. Zadania świetlicy szkolnej.
4. Metody i formy pracy w świetlicy.
5. Ogólna charakterystyka opiekuna – wychowawcy świetlicy.
6. Regulamin świetlicy szkolnej.
7. Roczny plan pracy opiekuńczo – wychowawczej.

*„...Dziecko chce być dobre.
Jeśli nie umie – naucz.
Jeśli nie wie – wytłumacz.
Jeśli nie może – pomóż...”*

Janusz Korczak

I WSTĘP

Główne zadania jakie realizuje współczesna szkoła to funkcja dydaktyczna, wychowawcza i opiekuńcza. Funkcje te są ze sobą ściśle powiązane, nie można bowiem skutecznie nauczać czy wychowywać, jeżeli nie zaspokoimy podstawowych potrzeb biologicznych czy psychologicznych, takich jak: potrzeba bezpieczeństwa, uznania, potrzeby emocjonalne. W obecnych czasach kiedy wartości i tradycje rodziny zostają zamienione na bogactwo materialne (ciągła pogoń za pieniądzem), wychowanie dziecka w rodzinie staje się sprawą drugorzędną.

Zagrożenia płynące z uwarunkowań społecznych takich jak bezrobocie, alkoholizm, rozbitcie rodziny również nie sprzyjają wychowaniu i właściwemu sprawowaniu opieki. Stąd też właściwe realizowanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez szkoły ma szczególne znaczenie.

Wychowanie to pomoc w rozwoju, przekazywanie wartości (dobro, prawda, miłość) będących wspólnym dobrem ludzkości. W procesie tym wychowawca i wychowanek zmierzają do wybranego celu razem. Wychowawca wskazuje wartości i zachęca do ich przyjmowania i realizowania wskutek świadomego wyboru wychowanek. Tak więc pomaga wychowanekowi stać się lepszym człowiekiem, bardziej dojrzałym, twórczym i życzliwym.

W zakres funkcji opiekuńczej wchodzi zadania, związane z zaspakajaniem i regulowaniem różnorodnych potrzeb uczniów.

Opieka szkoły, jako instytucji społecznej spoczywa na wszystkich jej pracownikach. Dlatego planując pracę opiekuńczo – wychowawczą należy zwracać uwagę na to, aby uczeń przeciążony nauką i innymi zajęciami szkolnymi znalazł w świetlicy szkolnej miejsce swojego odpoczynku i relaksu. Dziecko mające trudności w nauce trzeba wspierać i pomagać w tym, aby miało możliwość uzyskania dobrej pozycji w grupie w czasie zajęć świetlicowych. Trzeba pamiętać, iż świetlica ma wspomagać uczniów w ich rozwoju, zaspakajając potrzebę samorealizacji, aby mogli się stawać tymi kim mogą,

a nie tymi kim stać się powinni. Należy zachęcać uczniów do wspólnego udziału przy organizowaniu zajęć, imprez czy uroczystości. Powierzenie im różnego rodzaju zadań wspiera ich rozwój, kształtuje świadomość i postawy.

Struktura niniejszego programu dostosowana jest do aktualnych potrzeb i możliwości świetlicy szkolnej w Zespole Placówek Oświatowych w Terpentynie.

II CELE DZIAŁAŃ ŚWIETLICY SZKOLNEJ w zakresie opieki i wychowania

1. Tworzenie optymalnych warunków rozwoju uczniów.
2. Zaspokajanie potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych.
3. Rozwijanie zainteresowań (hobby).
4. Zapewnienie uczniom indywidualnego rozwoju według posiadanych możliwości.
5. Przekazywanie dziecku wartości i informacji niezbędnych do dobrego funkcjonowania w środowisku społecznym, przyrodniczym, geograficznym, historycznym.
6. Pomoc dziecku w zrozumieniu zjawisk i zależności występujących w wymienionych środowiskach, a także funkcjonowania w nich samego dziecka.
7. Umożliwienie dziecku poznania zasad funkcjonowania jego organizmu i wyposażenie go w wiedzę i umiejętności w zakresie zdrowego życia i bezpieczeństwa.
8. Umocnienie wiary dziecka we własne możliwości w zakresie jego dobrego funkcjonowania psychofizycznego.
9. Wspomaganie rozwoju uczniów mających trudności w nauce – praca wyrównawcza..
10. Wskazanie dziecku różnych, społecznie akceptowanych sposobów postępowania, dróg dochodzenia do wiedzy, umiejętności.
11. Umożliwienie dziecku potrzeby stawiania sobie celów i pomoc w szukaniu sposobów ich osiągnięcia.
12. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego.

III ZADANIA ŚWIETLICY SZKOLNEJ

Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym organizacji placówek opiekuńczo-wychowawczych z 1994 roku do zadań świetlicy szkolnej zaliczyć należy:

1. Opieka nad uczniami - opieka sprawowana jest nad dziećmi zapisanymi do świetlicy przez rodziców i nad uczniami dojeżdżającymi oraz uczniami nie mającymi lekcji z powodu nieobecności nauczyciela.

2. Pomoc w odrabianiu prac domowych.
3. Udział w zajęciach świetlicowych rozwijających zainteresowania dzieci.
4. Pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych:
5. Współpraca z wychowawcami klas,
6. Kontakty z rodzicami.
7. Możliwość spożycia posiłku (drugie śniadanie, obiad).

IV METODY I FORMY PRACY W ŚWIETLICY

Organizując pracę w świetlicy należy stworzyć takie warunki pracy aby uczeń mógł wyzwolić swoją aktywność twórczą, samodzielnie dochodzić do wiedzy, rozwijać umiejętność wyszukiwania informacji i współpracy w grupie. Stosowane metody mają rozbudzić w uczniu ciekawość poznawania świata, jego indywidualne predyspozycje i zdolności, a także przygotować go do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Dlatego też, aby móc osiągnąć te założenia przy wykorzystaniu tego programu należy jak najczęściej stosować metody aktywizujące do których należą: rozmowa kierowana, dialog, dyskusja, praca z książką, wykorzystanie środków medialnych, obserwacja, eksperyment, ćwiczenia, inscenizacja (drama), techniki wytwórcze, burza mózgów, konkursy, quizy, rebusy, zagadki, techniki relaksacyjne.

Formy pracy wspomagające właściwy rozwój dziecka podczas pobytu w świetlicy to: zabawy ruchowe, zabawy i gry dydaktyczne, prace dowolne, wycieczki i spacer.

V OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OPIEKUNA – WYCHOWAWCY ŚWIETLICY

Głównym zadaniem wychowawcy a zarazem podstawowym celem istnienia świetlicy jest stworzenie atmosfery bezpieczeństwa, zaufania i spokoju. Wychowawca powinien zaintrygować i wydobyc uzdolnienia uczniów, powinien widzieć, wspierać oraz podkreślać dobre cechy i zachowania dziecka. Chwalić je, uśmiechać się do niego zapewnić mu dobre samopoczucie i zadowolenie..

Wychowywanie jest szczególnie odpowiedzialnym i trudnym zadaniem. Aby dobrze je wykonywać należy pamiętać o unikaniu błędów. Główne błędy wychowawców i nauczycieli to przede wszystkim błędy w komunikacji, krytyczne i przedmiotowe podejście do ucznia. Wychowawca świetlicy musi przyjmować na siebie różne role (opiekuna, rodzic, nauczyciela, pielęgniarki itp.). Właściwe ich wykonywanie wymaga wiedzy pedagogicznej i psychologicznej, ale także właściwej postawy wobec dzieci tzn. umiejętności stawiania się mimo swojego wieku dzieckiem, patrzenia z jego poziomu.

Wychowawca świetlicy musi być konsekwentny w działaniu, posiadać pokłady cierpliwości, dobroci, niekłamanej szczerości, łagodności, umieć rozwiązywać konflikty, tworzyć płaszczyznę tolerancji, umieć porozumiewać się z rodzicami i nauczycielami. Powinien posiadać umiejętność empatii, umieć słuchać dzieci. Ma być przewodnikiem, przyjacielem i doradcą, wszechstronnym i elastycznym, ale przede wszystkim uśmiechniętym i radosnym człowiekiem, a świetlica winna być miejscem, w którym dzieci czują się bezpiecznie i dobrze.

VI REGULAMIN ŚWIETLICY SZKOLNEJ

1. Świetlica szkolna pracuje przez cały rok szkolny w godzinach: 7⁰⁰ ÷ 15⁰⁰.
2. Zajęcia świetlicowe mogą odbywać się w innych miejscach niż sala świetlicowa.
3. W świetlicy obowiązują ogólnoszkolne zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.
4. W świetlicy dzieci mogą korzystać z telefonów komórkowych wyłącznie w celu kontaktu z rodzicami i jedynie za zgodą wychowawcy świetlicy.
5. Do świetlicy uczęszczają dzieci zapisane przez rodziców oraz dzieci dojeżdżające. (zgłoszenie wg. załącznika nr1)
6. Rodzic, chcąc zwolnić swoje dziecko z zajęć świetlicy szkolnej zobowiązany jest napisać usprawiedliwienie i dostarczyć do wychowawcy świetlicy. Nieobecność dziecka odnotowuje się w dzienniku świetlicowym.
7. Rodzic ma prawo wydać pisemną zgodę na samodzielne opuszczanie przez dziecko świetlicy w określonym czasie lub pisemnie upoważnić inną osobę do odbioru dziecka ze świetlicy, jednocześnie przejmując odpowiedzialność za dziecko po opuszczeniu świetlicy. Nieobecność dziecka odnotowuje się w dzienniku świetlicowym.
8. Rodzice, których dzieci odbierane są przez starsze (niepełnoletnie) rodzeństwo wyrażają zgodę i oświadczenie na piśmie o odpowiedzialności za bezpieczeństwo dzieci w drodze ze szkoły do domu- jest to traktowane jako samodzielny powrót do domu.
9. Wychowawca świetlicy odpowiada wyłącznie za bezpieczeństwo dzieci, które zostały powierzone jego opiece, czyli przyprowadzone do świetlicy lub zgłosiły się do niej same przed lub po zakończonych zajęciach.
10. Dziecko wychodzi ze świetlicy wyłącznie za wiedzą i zgodą wychowawcy.

11. Każdy wychowanek świetlicy, uczeń przebywający czasowo w świetlicy oraz każdy uczestnik zajęć, imprez, konkursów świetlicowych jest zobowiązany do przestrzegania regulaminu świetlicy.
12. Praca świetlicy realizowana jest zgodnie z zadaniami rocznego i miesięcznych planów działań opiekuńczo-wychowawczych, uwzględniających aktualną porę roku i problematykę życia szkoły.
13. Świetlica szkolna jest dla wychowanków miejscem, które zapewnia:
  - opiekę, pomoc i radę w każdej sytuacji przysparzającej trudności,
  - odpoczynek i relaks poprzez zajęcia ruchowe i kontakt z przyrodą,
  - rozwój zainteresowań poprzez udzielanie właściwej pomocy i wsparcia ,
  - rozrywkę, zabawę realizowaną indywidualnie, w małych zespołach i grupowo,
  - pomoc uczniom mającym trudności w nauce,
  - rozwijanie i utrwalanie wiedzy zdobytej w czasie zajęć dydaktycznych.
14. W przypadku nie odebrania dziecka do godz. 15⁰⁰ wychowawca podejmuje następujące działania:
  - zapewnia bezpieczeństwo i opiekę dziecku
  - kontaktuje się telefonicznie z rodzicami osobami upoważnionymi do odbioru dziecka
  - po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości kontaktu z rodzicami , osobami upoważnionymi do odbioru dziecka zawiadamia dyrekcję szkoły, a następnie policję.
15. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że rodzic lub osoba upoważniona zgłosiła się po dziecko w stanie wskazującym na nietrzeźwość lub odurzenie, należy:
  - niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły
  - wezwać do szkoły drugiego rodzica lub inną upoważnioną osobę po odbiór dziecka
  - jeżeli wezwanie innego opiekuna jest niemożliwe, należy powiadomić policję
  - nakazać osobie nietrzeźwej lub odurzonej opuszczenie terenu szkoły; w przypadku odmowy powiadomić policję.

VII ROCZNY PLAN PRACY OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ

w świetlicy szkolnej

w Zespole Placówek Oświatowych im. Batalionów Chłopskich w Terpentynie

ZADANIA	FORMY I SPOSOBY REALIZACJI
<p>ORGANIZACJA</p> <p>Zaspakajanie potrzeb środowiska i szkoły w zakresie opieki i wychowania.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapisy uczniów - Indywidualne rozmowy z uczniami. - Rozmowy z rodzicami. - Wymiana informacji o uczniach z wychowawcami klas. - Założenie i prowadzenie dokumentacji. - Opracowanie programu i planu działań . 2. Opracowanie tygodniowego rozkładu zajęć . 3. Zapewnienie uczniom właściwych warunków do pracy, wypoczynku i relaksu zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebą wszechstronnego rozwoju. 4. Pomoc w nauce uczniom mającym trudności edukacyjne. 5. Doskonalenie własnego warsztatu pracy (udział w szkoleniach, radach pedagogicznych, lektura nowości pedagogicznych). 6. Obserwacja zachowań uczniów. 7. Zapoznanie uczniów z regulaminem świetlicy. 8. Zakup materiałów i pomocy dydaktycznych. 9. Pełnienie dyżurów w czasie obiadów. 10. Przygotowywanie i udostępnianie informacji dla uczniów jedzących obiady (godziny wydawania obiadów, jadłospis, terminy płatności). 11. Przygotowanie list uczniów jedzących obiady. 12. Sprawowanie opieki nad uczniami nie mającymi lekcji z powodu nieobecności nauczyciela. 13. Opieka nad osobami dojeżdżającymi – oczekującymi na autobus szkolny. 14. Zapoznanie z przepisami ruchu drogowego.

<p>EDUKACJA WYCHOWANIE OPIEKA</p> <p>Troska o prawidłowy przebieg pracy dydaktyczno-wychowawczej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzanie wiedzy uczniów poprzez oglądanie programów edukacyjnych z wykorzystaniem środków medialnych. 2. Współpraca z pracownikiem biblioteki szkolnej – zorganizowanie kącika książek i czasopism. Rozwijanie umiejętności słuchania i rozumienia tekstu, wzbogacanie słownictwa. 3. Rozwijanie zainteresowań uczniów – pomoc w wyborze właściwych form spędzania wolnego czasu. 4. Kontakty z wychowawcami klas – wymiana informacji.
<p>Eliminowanie wszelkich przejawów agresji w zachowaniu uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad kulturalnego zachowania. 2. Eliminowanie wszelkich przejawów agresji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia grupowe (wzajemne poznawanie siebie, rozwijanie empatii), - rozwijanie działalności twórczej, - ćwiczenia dramatyczne (wyrażanie emocji, uczuć). 3. Prowadzenie zajęć w zakresie sposobów umiejętnego rozwiązywania problemów: pobudzanie ciekawości poznawczej, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje postępowanie, tworzenie pozytywnych nastawień, rozwój samowiedzy, optymizmu, przestrzeganie systemu wartości.
<p>Wychowanie patriotyczne – uroczystości.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie uczniów do okazywania szacunku dla symboli narodowych. 2. Ważne wydarzenia w życiu społeczności szkolnej: <ul style="list-style-type: none"> - Rozpoczęcie roku szkolnego, - Święto Komisji Edukacji Narodowej, - Święto Niepodległości, - Wigilia, - Uchwalenie Konstytucji 3 maja, - Dzień Dziecka, - Zakończenie roku szkolnego. 3. Budzenie szacunku do języka ojczystego. 4. Rozwijanie zainteresowań historią rodzinnej miejscowości, regionu, kraju. 5. Odwiedzanie miejsc pamięci narodowej. 6. Poznawanie legend związanych z najbliższą okolicą i historią kraju. 7. Udział w konkursach.

<p>Kształtowanie postaw społecznych i przestrzeganie norm moralnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie do dyscypliny i odpowiedzialności za swoje postępowanie, poprzez zachęcanie uczniów do wspólnego organizowania działań świetlicy. 2. Zachęcanie do kultywowania tradycji rodzinnych.
<p>Kształtowanie postaw proekologicznych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznawanie środowiska przyrodniczego najbliższej okolicy, regionu i kraju. 2. Wyrabianie dbałości o środowisko naturalne. 3. Wykorzystywanie odpadów na zajęciach. 4. Udział w akcji „Sprzątanie Świata”.
<p>Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie – pełnienie ról.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogadanki, dyskusje, scenki dramatyczne na temat różnych postaw społecznych. pokazywanie pozytywnych i negatywnych zachowań z wykorzystaniem środków medialnych i literatury.
<p>Wyrabianie nawyku dbania o prawidłowy rozwój fizyczny.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie nawyku dbałości o rozwój cech motorycznych: siły, zwinności, szybkości i wytrzymałości. 2. Wyrabianie pozytywnych cech charakteru poprzez zajęcia zaspakajające potrzeby ruchowo-emocjonalne (świadoma dyscyplina, karność, samodzielność, śmiałość, panowanie nad sobą). 3. Pogadanki na temat ochrony zdrowia, bezpieczeństwa.
<p>Wyrabianie odpowiedzialności za wykonaną pracę.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie prac społecznie użytecznych: <ul style="list-style-type: none"> - naprawianie gier, - wykonywanie elementów dekoracji, - sprzątanie sali po zajęciach i imprezach szkolnych.
<p>Wdrażanie do umiejętności współżycia w grupie. Prawa człowieka.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stwarzanie atmosfery życzliwości, przyjaźni, opiekuńczości i współpracy. 2. Udział w zabawach, grach, ćwiczeniach z regułami. 3. Kształtowanie odpowiednich postaw w kontaktach z innymi ludźmi (kulturalne zachowanie w stosunku do uczniów i pracowników szkoły). 4. Wyrabianie umiejętności słuchania innych. 5. Wyrabianie umiejętności podejmowania wspólnych decyzji. 6. Poznanie podstawowych praw człowieka, praw dziecka.

<p>Pomoc w nauce i odrabianiu lekcji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Otoczenie opieką uczniów mających trudności w nauce poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w odrabianiu prac domowych – pomoc koleżeńska, pomoc wychowawcy. - utrwalanie wiadomości zdobytych w czasie lekcji – zajęcia uzupełniające.
<p>Współpraca ze środowiskiem.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie zainteresowanym rodzicom oferty zajęć świetlicowych. 2. Współpraca z pielęgniarką szkolną. 3. Współpraca z pedagogiem szkolnym. 4. Współpraca z Urzędem Gminy (organizacja imprez środowiskowych). 5. Współpraca z pracownikami Biblioteki Gminnej. 6. Współpraca z Radą Rodziców.

Zadania planu będą realizowane w ciągu całego roku szkolnego przez wszystkich wychowawców prowadzących zajęcia w świetlicy szkolnej.

Opracowała:
Anna Głowacka

KARTA ZGŁOSZENIA DZIECKA

Do świetlicy szkolnej w Szkole Podstawowe im. Batalionów Chłopskich w Terpentynie
w roku szkolnym .....

Kartę wypełniają rodzice lub prawni opiekunowie dziecka

Proszę o przyjęcie do świetlicy szkolnej .....

(imię i nazwisko ucznia)

Deklarowane godziny pobytu dziecka w świetlicy.....

Klasa .....

Data i miejsce urodzenia dziecka .....

Adres zamieszkania dziecka .....

Aktualne numery telefonów kontaktowych do:

1. matki ..... 2. ojca .....

Miejsce pracy matki:

.....

Miejsce pracy ojca:

.....

.....

(data i czytelny podpis rodziców)

Uwaga! Do karty zapisu należy dołączyć zaświadczenia obojgu rodziców (opiekunów prawnych) z zakładu pracy potwierdzające zatrudnienie lub z Urzędu Gminy o posiadaniu gospodarstwa rolnego powyżej 1 ha.